

Welkom bij het webinar

Interventies bij traumagerelateerde problemen

BPSW
beroepsvereniging
van professionals
in sociaal werk

NIP
Nederlands Instituut
van Psychologen

nvo
nederlandse vereniging
van pedagogen en
onderwijskundigen

Nji
Nederlands
Jeugdinstituut

De sprekers

Irma Hein, kinder- en jeugdpsychiater

werkzaam bij Levvel en Amsterdam UMC

Rik Knipschild, gezondheidszorgpsycholoog

werkzaam bij Karakter

Presentator: Harmke Bergenhenegouwen, senior adviseur

werkzaam bij NJi

Het programma

- Introductie
- **Deel 1:** Herkennen van traumagerelateerde problemen, het ondersteunen daarbij en toeleiden naar passende zorg
- **Vragen**
- **Deel 2:** Interventies bij traumagerelateerde problemen
- **Vragen**
- Afsluiting

Hoe herken je traumagerelateerde problemen?

1. Ingrijpende gebeurtenissen
2. Signalen/ stressreacties
3. Op verschillende leeftijden

► Traumagerelateerde problemen herkennen

- Volgens de DSM-5
- Vanuit Adverse Childhood Experiences
- Kijkend naar typen gebeurtenissen

► Signalen/stressreacties herkennen

Neurobiologische mechanismen

- Lichaam in paraatheid om te reageren op gevaar
- Verhoogde ademhaling, hartslag en spierspanning
- Emoties en cognities
- Vechten, vluchten, bevriezen

► Traumagerelateerde problemen herkennen

- Normaal versus zorgwekkend
- Duur en intensiteit
- Verschillende leeftijden

Kernaanbevelingen herkenning

1. Heb oog voor de impact die ingrijpende gebeurtenissen kunnen hebben op het psychisch welbevinden van jeugdigen en hun naasten. Traumagerelateerde problemen komen vaak voor na een ingrijpende gebeurtenis, maar worden lang niet altijd herkend.
2. Vraag een jeugdige of hij of zij ingrijpende gebeurtenissen heeft meegemaakt en welke dit zijn. Bevraag dit actief en met regelmaat.

► Hoe kun je ondersteunen?

1. Psycho-educatie aan ouders, kinderen en jongeren
2. Houding en rol jeugdprofessional
3. Belangrijke anderen in de omgeving, school
4. Traumagerelateerde problemen
5. Gebruik screeningsinstrumenten
6. Beschermende factoren versterken, risicofactoren aanpakken

Kernaanbeveling ondersteuning

3. Gebruik korte screeningsvragenlijsten.

- Ingrijpende gebeurtenissen en traumagerelateerde symptomen: KJTS
- Psychisch functioneren: SDQ
- Breng beschermende factoren en risicofactoren in kaart

Meer informatie op de werkkaart bij de richtlijn.

Kernaanbeveling ondersteuning

4. Geef psycho-educatie.
Geef uitleg over stressreacties die vaak voorkomen na een ingrijpende gebeurtenis, en over manieren om hiermee om te gaan.

Kernaanbeveling ondersteuning

5.

- Begeleid ouders bij het herstellen van de veiligheid en structuur.
- Stimuleer een dagelijkse routine thuis en op school
- Ondersteun bij het aanwenden van hulp uit het netwerk
- Ondersteun ouders/opvoeders bij het reguleren van hun eigen reacties

► Toeleiden naar passende zorg

Motivatie, veiligheid en stabiliteit

- Stressreacties binnen 4 weken na ingrijpende gebeurtenis zijn niet afgenomen
- Of er is sprake van een ernstige verstoring van het dagelijks leven
- Of er is sprake van een opeenstapeling van risicofactoren
- Of er is sprake van bijkomende beperkingen of problemen (comorbiditeit)
- Of de jeugdige is nog zeer jong (onder de 4 jaar)

► Toeleiden naar passende zorg

Hoe passende zorg te bepalen/interventies (traumatherapie)

Kernaanbeveling 6

- Wacht niet af tot de situatie volledig stabiel en veilig is
- Vewijs altijd in goed overleg met het kind of de jongere en zijn of haar ouders/opvoeders

► Toeleiden naar passende zorg

Hoe passende zorg te bepalen/interventies (traumatherapie)

Kernaanbeveling 7

Informeer het kind of de jongere en ouders/opvoeders goed over de mogelijkheden te verwijzen naar eerste keus traumabehandeling

Deel 2

Interventies bij traumagerelateerde problemen

► Welke interventies zijn er?

- Interventies gericht op het voorkomen van traumagerelateerde problemen
- Interventies gericht op traumaverwerking bij kinderen en jongeren
- Interventies voor het gezin/de familie en de context waarin kinderen opgroeien
- Interventies om de voorwaarden te creëren die nodig zijn om traumabehandeling mogelijk te maken
- Interventies die zich op een specifieke doelgroep richten

Aanbeveling interventies

Aanbeveling 1

Schakel hulp in van het Centrum Seksueel Geweld in de fase na seksueel geweld.

Aanbeveling interventies

Aanbeveling 2

Maak voor het verwerken van posttraumatische stressklachten gebruik van psychologische behandelingen:

- TF-CBT
- Imaginaire exposure in combinatie met exposure in vivo
- EMDR
- Schrijftherapie en/of KIDNET

Aanbeveling interventies

Aanbeveling 3

Betrek het gezin of andere betrokkenen (zoals o.a. pedagogisch medewerkers en gezinsouders) actief bij de behandeling, zorg voor psycho-educatie en ouderbegeleiding en zet indien geïndiceerd systemische interventies in.

Aanbeveling interventies

Aanbeveling 4

Monitor de voortgang van de behandeling door gebruik te maken van gevalideerde traumavragenlijsten en evalueer de behandeling iedere 3 tot 6 maanden.

Aanbeveling interventies

Aanbeveling 5

Stel voor de afronding van de behandeling een terugvalpreventieplan op.

► Behoefte aan meer kennisontwikkeling

- Effectiviteit van verschillende soorten traumabehandeling bij specifieke doelgroepen
- Beter in staat zijn om het behandelverloop en behandelsucces te voorspellen
- Langeretermijneffecten van ingezette zorg

Meer weten?

- **www.richtlijnenjeugdhulp.nl**

Voor meer informatie over de richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming, de werkkaarten, tools die beschikbaar zijn en het terugkijken van webinars.

- **www.vakmanschap.1sociaaldomein.nl**

In deze online community Vakmanschap Jeugdprofessionals kun je samen leren en elkaar ontmoeten.

- **Nieuwsbrieven en LinkedIn-berichten**

In de eerstvolgende nieuwsbrief en op LinkedIn blikken wij terug op het webinar en kun je het webinar terugkijken.

- **Email sturen: info@richtlijnenjeugdhulp.nl**